

PHÁT TRIỂN DU LỊCH XANH Ở VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU TOÀN CẦU

TS. Lê Thị Phương

Trường Đại học Hòa Bình

Tác giả liên hệ: ltpuong@daihochoabinh.edu.vn

Ngày nhận: 10/4/2025

Ngày nhận bản sửa: 15/4/2025

Ngày duyệt đăng: 24/4/2025

Tóm tắt

Được xác định trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, nhưng ngành du lịch Việt Nam lại có đặc thù dựa nhiều vào môi trường tự nhiên, và chịu ảnh hưởng trực tiếp từ biến đổi khí hậu. Vì thế, để du lịch phát triển bền vững, tất yếu phải đi theo hướng du lịch xanh. Thay vì tiêu thụ tài nguyên và gây tổn hại cho môi trường, du lịch xanh dựa vào tự nhiên và văn hóa, có giáo dục môi trường, đóng góp cho nỗ lực bảo tồn và phát triển bền vững với sự tham gia tích cực của cộng đồng dân cư địa phương. Trên nền tảng nhận thức về ảnh hưởng của du lịch đối với môi trường và cộng đồng địa phương, các hoạt động du lịch xanh đang trở thành xu hướng phát triển mới, tạo ra những cơ hội và thách thức mới cho sự phát triển bền vững của ngành du lịch ở Việt Nam. Bài viết trình bày thực trạng phát triển du lịch xanh ở Việt Nam, từ đó, đề xuất một số giải pháp nhằm phát triển du lịch xanh theo hướng bền vững ở Việt Nam trong bối cảnh biến đổi khí hậu toàn cầu.

Từ khóa: Du lịch, du lịch xanh, biến đổi khí hậu, phát triển bền vững.

Developing Green Tourism in Vietnam in the Context of Global Climate Change

Dr. Le Thi Phuong

Hoa Binh University

Corresponding author: ltpuong@daihochoabinh.edu.vn

Abstract

Recognized as a spearhead economic sector, Vietnam's tourism industry is heavily dependent on the natural environment and is directly affected by climate change. Therefore, to achieve sustainable growth, tourism must inevitably transition to green tourism. Rather than consuming resources and harming the environment, green tourism leverages natural and cultural assets, incorporates environmental education, contributes to conservation efforts, and fosters sustainable development with the active participation of local communities. Driven by an increased awareness of tourism's impacts on ecosystems and residents, green tourism initiatives are emerging as a new development trend-presenting both opportunities and challenges for the sustainable advancement of Vietnam's tourism sector. This paper examines the current state of green tourism development in Vietnam and proposes a set of strategic solutions to promote it sustainably in the face of global climate change.

Keywords: Tourism, Green Tourism, Climate change, Sustainable Development.

1. Đặt vấn đề

Đồng hành cùng nhiều ngành kinh tế khác, du lịch đang dần trở thành ngành mang lại lợi ích kinh tế to lớn không những cho doanh nghiệp, mà còn cho cộng đồng địa phương, đặc biệt là vùng rừng núi xa xôi hay hải đảo. Là ngành kinh tế dịch vụ tổng hợp có tính liên ngành, liên vùng cao, bởi vậy, hoạt động du lịch luôn nhạy cảm với các điều kiện môi trường tự nhiên và cũng là lĩnh vực chịu ảnh hưởng trực tiếp, nặng nề từ biến đổi khí hậu (BĐKH).

Trong bối cảnh BĐKH toàn cầu ngày càng gia tăng, ngành du lịch - đặc biệt là ở những quốc

gia có tiềm năng thiên nhiên phong phú như Việt Nam - đang đối mặt với nhiều thách thức nghiêm trọng. Nhiệt độ tăng cao, nước biển dâng, hiện tượng thời tiết cực đoan, triều cường, thiên tai diễn biến phức tạp... đã và đang ảnh hưởng trực tiếp đến hệ sinh thái, tài nguyên môi trường và các điểm đến du lịch. Để đảm bảo sự phát triển bền vững cho ngành công nghiệp “không khói” này, việc chuyển hướng sang phát triển du lịch xanh là một xu thế tất yếu. Nói cách khác, phát triển du lịch xanh chính là “chìa khóa” để Việt Nam nói riêng và thế giới nói chung phát triển du lịch có trách nhiệm, đảm bảo du lịch bền vững trước bối cảnh BĐKH diễn ra trên phạm vi toàn cầu.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu sử dụng phương pháp định tính kết hợp định lượng trên cơ sở trình bày tổng quan về du lịch xanh; khái quát một số nội dung trong chiến lược, chính sách phát triển du lịch của Đảng và Nhà nước ta; phân tích các số liệu báo cáo kết quả hoạt động du lịch ở Việt Nam trong thời gian gần đây. Qua tổng hợp kết quả từ các công trình nghiên cứu và thực trạng phát triển du lịch xanh tại Việt Nam, bài viết chỉ ra những khó khăn, hạn chế trong phát triển du lịch xanh tại Việt Nam, từ đó, đề xuất giải pháp phát triển du lịch xanh theo hướng bền vững ở Việt Nam trong bối cảnh BĐKH toàn cầu.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Tổng quan về du lịch xanh và chính sách phát triển du lịch bền vững của Đảng và Nhà nước

a) Tổng quan về du lịch xanh

Được chú trọng gắn với phát triển bền vững, trở nên phổ biến từ năm 1987 và được Liên Hợp quốc chính thức đưa ra vào tháng 6/1992, du lịch xanh - từ một ngách khai thác thị trường phục vụ du khách ưa thích các điểm đến chưa chịu nhiều tác động của hiện đại hóa, công nghiệp hóa đã dần được chuẩn hóa gắn với du lịch bền vững.

Theo Dodds và Joppe (Dodds, R., & Joppe, M. 2001), khái niệm du lịch xanh có thể được chia thành 4 thành phần: (i) Trách nhiệm môi trường - bảo vệ, bảo tồn để nâng cao chất lượng và sức khỏe môi trường nhằm đảm bảo sức khỏe lâu dài của hệ sinh thái bền vững; (ii) Năng lực kinh tế địa phương - hỗ trợ nền kinh tế, doanh nghiệp và cộng đồng địa phương để đảm bảo sức mạnh kinh tế và tính bền vững; (iii) Đa dạng văn hóa - tôn trọng và đánh giá cao văn hóa và sự đa dạng văn hóa để đảm bảo bảo tồn các nền văn hóa hoặc tổ chức địa phương; (iv) Kinh nghiệm phong phú - cung cấp kinh nghiệm phong phú và sự thỏa mãn thông qua việc tham gia tích cực của các cá nhân có ý nghĩa quan trọng vào việc bảo tồn thiên nhiên, con người, địa điểm và nền văn hóa.

Hong et. al. (2003) cho rằng du lịch xanh bắt nguồn từ châu Âu, nó thường được sử dụng thay thế cho du lịch nông thôn nói chung. Hay theo Bộ Nông nghiệp Hàn Quốc, du lịch xanh là “hoạt động giải trí kiểu lưu trú để tận hưởng thiên nhiên và văn hóa của điểm đến và tương tác với cư dân địa phương ở các vùng nông thôn và miền núi có cảnh quan thiên nhiên phong phú” (Hong, Kim, & Kim, 2003). Còn theo như Niñerola et al. (2019), du lịch xanh/du lịch sinh thái là loại hình du lịch trong đó mọi người được khuyến khích theo đuổi các hoạt động giải trí ở nông thôn theo cách có lợi

cho vùng đó (Niñerola, Sánchez-Rebull, & Hernández-Lara, 2019).

Ở nước ta, Viện Nghiên cứu Phát triển Du lịch đã đưa ra khái niệm như sau: Du lịch xanh được hiểu là du lịch dựa trên nền tảng khai thác hợp lý và hiệu quả các nguồn tài nguyên, phát triển gắn với bảo vệ môi trường, bảo tồn đa dạng sinh học, giảm phát thải khí nhà kính và thích ứng với biến đổi khí hậu (Viện Nghiên cứu Phát triển Du lịch, 2019).

Như vậy, nhìn chung, quan điểm phát triển du lịch xanh của các quốc gia trên thế giới tương đối giống nhau, nó đã và đang trở thành một nguyên tắc, một xu hướng chung để phát triển du lịch bền vững. Du lịch xanh trở thành đòn bẩy để phát triển kinh tế xanh, trở thành giải pháp hữu hiệu giúp ngành công nghiệp “không khói” nhanh chóng phục hồi sau đại dịch Covid-19.

b) Chính sách phát triển du lịch bền vững của Đảng và Nhà nước

Có thể nói, ngành du lịch đã phát triển mạnh mẽ trong vài thập kỷ qua dưới tác động của sự tăng trưởng kinh tế, nhu cầu du lịch toàn cầu và tiến bộ khoa học công nghệ. Tuy nhiên, cũng như nền kinh tế nói chung, những năm gần đây, khi các vấn đề về suy thoái môi trường tự nhiên - văn hóa xã hội và BĐKH được chú ý, đặc biệt là sau dịch Covid-19, xu hướng chuyển đổi xanh trong du lịch ngày càng được quan tâm và trở thành hướng phát triển quan trọng của nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam.

Tăng trưởng xanh là một chủ trương lớn, xuyên suốt của Đảng và Nhà nước ta trong phát triển kinh tế - xã hội. “Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2050” của Thủ tướng Chính phủ được phê duyệt tại Quyết định số 1658/QĐ-TTg ngày 01/10/2021 đã xác định các nhiệm vụ chiến lược: Giảm cường độ phát thải khí nhà kính và thúc đẩy sử dụng năng lượng sạch, năng lượng tái tạo; Xanh hóa sản xuất; và Xanh hóa lối sống và tiêu dùng bền vững (Thủ tướng Chính phủ, 2021). Đối với ngành du lịch, Chính phủ yêu cầu thúc đẩy quá trình chuyển đổi xanh bằng cách “xây dựng các chương trình về văn hóa sống, lối sống xanh và phát triển sản phẩm du lịch xanh; xây dựng và áp dụng mô hình phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh tại các khu du lịch, điểm du lịch; xây dựng tiêu chí và triển khai dán nhãn du lịch xanh cho các cơ sở kinh doanh du lịch” (Thủ tướng Chính phủ, 2021).

Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030 (ban hành theo Quyết định số 147/QĐ-TTg ngày 22/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ) cũng đã xác định rõ: “Phát triển du lịch bền vững và bao trùm, trên nền tảng

tăng trưởng xanh, tối đa hóa sự đóng góp của du lịch cho các mục tiêu phát triển bền vững” (Thủ tướng Chính phủ, 2020). Chiến lược đưa ra nhiều giải pháp, như: Ứng dụng công nghệ số, công nghệ xanh, sạch trong kinh doanh du lịch; nâng cao năng lực kiểm soát ô nhiễm, bảo đảm ngăn chặn, giảm và xử lý hiệu quả các nguồn gây ô nhiễm từ hoạt động du lịch; khuyến khích các cơ sở dịch vụ du lịch sử dụng năng lượng sạch, năng lượng tái tạo, sản phẩm tái chế, tái sử dụng, ứng dụng công nghệ sạch để hạn chế ô nhiễm môi trường và giảm phát thải khí nhà kính... (Thủ tướng Chính phủ, 2020).

Thời gian gần đây, Thủ tướng Chính phủ tiếp tục thể hiện sự quan tâm lớn đối với du lịch thông qua việc ban hành các văn bản quản lý nhà nước về du lịch như: Quyết định số 882/QĐ-TTg 22/7/2022 về “Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030”. Theo đó, đối với lĩnh vực du lịch, Thủ tướng Chính phủ giao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì 2 nhóm nhiệm vụ là: “Hoàn thiện thể chế, chính sách quản lý phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh và bền vững” và “Ưu tiên phát triển các loại hình du lịch theo hướng tăng trưởng xanh” (du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng, du lịch nông nghiệp và nông thôn, du lịch nghỉ dưỡng biển, đảo gắn với phát triển kinh tế biển xanh...) (Thủ tướng Chính phủ, 2022); Nghị quyết số 82/NQ-CP ngày 18/5/2023 “Về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu đẩy nhanh phục hồi, tăng tốc phát triển du lịch hiệu quả, bền vững” chỉ rõ định hướng phát triển xuyên suốt của du lịch Việt Nam là: “Sản phẩm đặc sắc - Dịch vụ chuyên nghiệp - Thủ tục thuận tiện, đơn giản - Giá cả cạnh tranh - Môi trường vệ sinh, sáng, xanh, sạch đẹp, an toàn - Điểm đến an toàn, văn minh, thân thiện” (Chính phủ, 2023); Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 23/02/2024 “Về phát triển du lịch toàn diện, nhanh và bền vững thời gian tới” cũng xác định phát triển hệ sinh thái du lịch bền vững, thúc đẩy mạnh mẽ chương trình chuyển đổi số, chuyển đổi xanh với phương châm: “Liên kết chặt chẽ - Phối hợp nhịp nhàng - Hợp tác sâu rộng - Bao trùm toàn diện - Hiệu quả bền vững”, trong đó, Thủ tướng Chính phủ giao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo Nhà nước về Du lịch có trách nhiệm khẩn trương xây dựng và tổ chức triển khai thực hiện đồng bộ trong cả nước Chương trình hành động du lịch xanh quốc gia theo chỉ đạo của Chính phủ tại Nghị quyết 82/NQ-CP ngày 18/5/2023, tập trung vào một số hoạt động cụ thể: Diễn đàn thường niên du lịch xanh quốc gia, phát triển sản phẩm du lịch xanh gắn với hình thành cộng đồng doanh nghiệp du lịch

có trách nhiệm xã hội; thúc đẩy mạnh mẽ việc chuyển đổi, đánh giá và cấp chứng chỉ du lịch bền vững theo tiêu chuẩn của Hội đồng du lịch bền vững toàn cầu (Global sustainable tourism council - GSTC) cho các cơ Sở Du lịch, khách sạn; nghiên cứu xây dựng hệ thống chứng nhận du lịch xanh đạt chuẩn quốc tế về sản phẩm và thương hiệu điểm đến du lịch Việt Nam (Chính phủ, 2024)...

Nhìn chung, các chính sách, chiến lược, quy hoạch, định hướng phát triển du lịch của Chính phủ Việt Nam đều ảnh hưởng đến mục tiêu phát triển du lịch bền vững, phát triển du lịch xanh, gắn với bảo vệ môi trường tự nhiên. Đồng thời, chú trọng bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa dân tộc, góp phần mang lại lợi ích cho cộng đồng địa phương, đóng góp chung vào sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Tuy nhiên, để các chính sách, các định hướng phát triển du lịch được triển khai và phát huy hiệu quả trong thực tế, cần có sự quyết tâm, đồng lòng của toàn thể các nhà quản lý, các địa phương, doanh nghiệp và toàn xã hội.

3.2. Thực trạng phát triển du lịch xanh ở Việt Nam trong bối cảnh biến đổi khí hậu toàn cầu

Khi lý giải nguyên nhân khiến “du lịch xanh đang trở thành xu hướng chủ đạo ở rất nhiều quốc gia”, TS. Đoàn Mạnh Cường (Văn phòng Quốc hội) đã chia sẻ: “Kết quả nghiên cứu từ nền tảng du lịch lớn nhất thế giới Trip Advisor cho thấy, 34% số du khách sẵn sàng chi trả thêm để nghỉ tại những cơ sở lưu trú thân thiện với môi trường, 50% số du khách quốc tế sẵn sàng lựa chọn những doanh nghiệp du lịch mang lại lợi ích cho cộng đồng địa phương và tích cực trong hoạt động bảo tồn” (Báo Nhân dân hằng tháng, 2024). Điều đó thể hiện yếu tố xanh không những bảo đảm cho phát triển du lịch bền vững, mà còn là giải pháp giúp gia tăng lượng khách có mức chi tiêu cao, có ý thức và hành động văn minh khi tham gia du lịch.

Hòa cùng xu hướng chung, tất yếu đó, Việt Nam đang nỗ lực xây dựng một nền kinh tế xanh, giảm phát thải, và tăng cường khả năng chống chịu với BĐKH, tích cực triển khai “Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050”. Thích ứng với BĐKH vừa là trách nhiệm, vừa là cơ hội để Việt Nam thực hiện chuyển đổi xanh nhằm nâng cao sức cạnh tranh của nền kinh tế Việt Nam. Do vậy, du lịch Việt Nam đã từng bước triển khai du lịch xanh, loại hình du lịch dựa trên khai thác, sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên thiên nhiên, nhằm hạn chế những tác động xấu đến môi trường sống của con người. Nói cách khác, việc phát triển du lịch xanh, du lịch bền vững ở Việt Nam đang được đặt ra như một chiến lược quan trọng nhằm bảo vệ môi

trường, tài nguyên, mang lại những giá trị mới cho sản phẩm du lịch, góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế, đồng thời, duy trì khả năng khai thác lâu dài, bền vững, nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành du lịch, đồng thời, trở thành tiền đề cho định hướng phát triển du lịch Net Zero tại Việt Nam.

Việt Nam có tiềm năng lớn trong việc phát triển du lịch xanh với nguồn tài nguyên phong phú và đa dạng, có nhiều danh lam thắng cảnh đẹp cùng với các di tích lịch sử. Nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc, con người hòa đồng thân thiện, là điểm đến của nhiều du khách. Việc phát triển du lịch theo xu hướng tăng trưởng xanh và bền vững thực sự cần thiết và đây cũng là định hướng lâu dài trong điều kiện đầy biến động của môi trường. Chuyển đổi xanh không chỉ thúc đẩy phát triển du lịch lành mạnh, vận tải hành khách, tăng trưởng lưu trú, mà còn tạo lực kéo cho hàng loạt chuỗi giá trị ngành văn hóa, sự kiện, nhà hàng, ẩm thực, thương mại phát triển. Ngày Du lịch thế giới 2023 đã chọn “Du lịch và đầu tư xanh” làm chủ đề xuyên suốt; còn ở Việt Nam, thông điệp xuyên suốt cho Năm Du lịch quốc gia 2022 là “Quảng Nam - Điểm đến du lịch xanh”, năm 2023 là “Bình Thuận - Hội tụ xanh”.

Sau giai đoạn dịch bệnh, du lịch xanh, du lịch tái tạo, hướng tới phát triển bền vững đang nhận được sự quan tâm và rất nhiều du khách lựa chọn. Nhờ sự chung tay, đồng lòng của cả cơ quan quản lý, địa phương, doanh nghiệp du lịch, cộng đồng dân cư và cả du khách, hành trình xanh hóa du lịch ở Việt Nam thời gian qua đã đạt một số kết quả khả quan. Ngành du lịch đã đẩy mạnh đầu tư phát triển, đa dạng hóa các sản phẩm du lịch, khai thác tiềm năng của các loại hình du lịch mới như: du lịch cộng đồng, du lịch nông nghiệp, du lịch mạo hiểm kết hợp với phát huy các tiềm năng, thế mạnh của các vùng du lịch, các địa phương, nâng cao chất lượng dịch vụ, nhân lực du lịch, cải thiện cơ sở hạ tầng và các dịch vụ đi kèm để đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của du khách... Hiện, nhiều mô hình, sản phẩm du lịch xanh, du lịch cộng đồng, du lịch nông nghiệp và các loại hình du lịch dựa trên khai thác, sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên thiên nhiên được quan tâm đầu tư, đánh dấu bước chuyển mới của ngành du lịch.

Ở cấp quốc gia, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch xây dựng được nhiều quy định, chương trình cụ thể về phát triển du lịch xanh - bền vững như Bộ tiêu chí gắn với các nhãn hiệu, xây dựng được các chương trình du lịch quốc gia...

Ở cấp địa phương, du lịch xanh trở thành các quan điểm, mục tiêu phát triển trong các kế hoạch, chiến lược cụ thể cần được ưu tiên hàng đầu, đồng thời, được triển khai gắn với các định

hướng, giải pháp về bảo vệ và có trách nhiệm với môi trường. Nhiều điểm đến đã phát triển được các sản phẩm du lịch sinh thái, khám phá theo hướng du lịch xanh: Đặt mục tiêu hiệu quả và bền vững, không chạy theo số lượng khách bằng mọi giá, nhận thức và hành động về du lịch xanh có sự chuyển biến tích cực. Nhằm đa dạng hóa trải nghiệm du lịch xanh, các đơn vị lữ hành đã xây dựng một số địa điểm mới như: Mũi Né, Vĩnh Hy, Cam Ranh, Nha Trang, Đắc Nông, Đắc Lắc... Với các Tour này, du khách được trải nghiệm trong môi trường thiên nhiên nhiều hơn, như đi bộ, đạp xe qua các buôn làng... Nhiều điểm đến thể hiện cam kết và hành động mạnh mẽ về quản lý, bảo vệ môi trường du lịch như Hội An, Ninh Bình, Khánh Hòa, Bến Tre, Côn Đảo, Cô Tô (Quảng Ninh), Sa Pa... Dưới đây là một số điểm đến tiêu biểu ở nước ta đã tập trung phát triển du lịch xanh và đạt được những kết quả nổi bật.

Ninh Bình đã và đang trở thành điểm đến không thể bỏ qua của du khách trong và ngoài nước bởi cách làm du lịch bài bản với chiến lược phát triển theo phương thức “Xanh, bền vững và hài hòa”, dựa trên nền tảng giá trị văn hóa, con người và thiên nhiên, nhất là tinh hoa văn hóa cổ đô Hoa Lư, nguồn nhân lực chất lượng cao và cảnh sắc thiên nhiên tươi đẹp, đặc biệt phát triển du lịch, công nghiệp văn hóa gắn với kinh tế di sản làm mũi nhọn là một trong bốn trụ cột phát triển kinh tế của tỉnh. Từ một ngành du lịch non trẻ, du lịch Ninh Bình từng bước trở thành một ngành công nghiệp “không khói”, phát triển bền vững gắn với “xanh hóa” trong khai thác và sử dụng tài nguyên du lịch, từ đó, tạo ra các giá trị kinh tế mang lại lợi ích cho cộng đồng địa phương. Ninh Bình được tạo hóa ban tặng nguồn tài nguyên thiên nhiên đa dạng, độc đáo và sở hữu những di sản văn hóa - lịch sử có giá trị đồ sộ, với 1.821 di tích, trong đó có 298 di tích cấp tỉnh, 81 di tích cấp quốc gia (trong đó có 3 di tích cấp quốc gia đặc biệt) và 01 di sản hỗn hợp văn hóa và thiên nhiên thế giới Quần thể danh thắng Tràng An, là nguồn tài sản vô giá để phát triển du lịch.

Theo số liệu của Cục Thống kê Ninh Bình, năm 2023, số lượt khách đến thăm quan tại các điểm du lịch trên địa bàn tỉnh ước đạt trên 6.598,3 nghìn lượt khách, gấp hơn 1,7 lần so với chính thức năm 2022 và đạt 123,33% so với Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2023; Doanh thu du lịch ước đạt trên 6.516,2 tỷ đồng gấp hơn 2 lần so với năm 2022 và đạt 156,52% so với Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2023 (Cục Thống kê Ninh Bình, 2023). Đến năm 2024, lượt khách, tăng 29,39% so với cùng kỳ năm trước, vượt so với kế hoạch năm 2024 là 16,33%; Doanh thu du lịch trên địa bàn toàn tỉnh năm 2024 ước đạt

trên 9.172,3 tỷ đồng, tăng 40,15% so với cùng kỳ năm trước, vượt so với kế hoạch năm 2024 là 11,17% (Cục Thống kê Ninh Bình, 2024). Số lượt khách đến du lịch tại các khu/điểm du lịch trên địa bàn tỉnh 4 tháng đầu năm 2025 ước đạt gần 5.610 nghìn lượt khách, tăng 13,63% so với cùng kỳ năm trước; Tổng thu hoạt động du lịch 4 tháng đầu năm 2025 ước đạt gần 6.057 tỷ đồng, tăng 31,02% so với cùng kỳ năm trước (Cục Thống kê Ninh Bình, 2025).

Đầu năm 2025, tỉnh Ninh Bình có 9 đơn vị đã nộp hồ sơ đăng ký tham gia nhận Chứng nhận Du lịch xanh theo Bộ tiêu chí du lịch xanh của Hiệp hội Du lịch Việt Nam gồm: Khu du lịch sinh thái Tràng An, khu du lịch sinh thái Thung Nham, cơ sở bảo tồn gấu, khu du lịch động Thiên Hà cùng một số khách sạn, nhà hàng (Nguyễn Hương, 2025), hiện đang được Hiệp hội Du lịch Việt Nam phân loại, đánh giá và cấp chứng nhận du lịch xanh cho các đơn vị. Cuối tháng 5/2025, Ninh Bình sẽ tổ chức Tuần Du lịch Ninh Bình 2025 với chủ đề “Sắc vàng Tam Cốc - Tràng An”. Tuần Du lịch sẽ có một chuỗi hoạt động phong phú, giúp du khách có một hành trình khám phá gắn kết giữa thiên nhiên - con người - văn hóa bản địa, như chương trình nghệ thuật khai mạc, trình diễn thời trang với chủ đề “Di sản dành cho cuộc sống”; phổ đi bộ trưng bày các sản phẩm OCOP, thủ công mỹ nghệ truyền thống; triển lãm ảnh nghệ thuật “Mùa vàng Tam Cốc - Tràng An”, Liên hoan dân vũ cộng đồng, Ngày hội văn hóa và hội thi “Tinh hoa ẩm thực miền Cổ đô”... Đây là dịp để du khách và người dân cùng hòa mình vào không khí lễ hội, sống trong không gian văn hóa đặc sắc, gần gũi và ấm áp. Tuần Du lịch Ninh Bình 2025 sẽ góp phần thể hiện rõ nét định hướng du lịch xanh, văn hóa và bền vững, lấy giá trị di sản làm trục xuyên suốt trong Chiến lược phát triển du lịch của Ninh Bình (Diệp Anh, 2025).

Để phát huy được tiềm năng, thế mạnh hiện có, Ninh Bình đã thiết lập một mô hình hợp tác hiệu quả, chặt chẽ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và người dân. Trong đó, đặc biệt coi trọng sự đồng thuận và tham gia tích cực, trách nhiệm của người dân địa phương, vì họ vừa là di sản sống, vừa trực tiếp bảo vệ, giữ gìn di sản và tài nguyên du lịch. Đi khắp các địa phương của Ninh Bình, du khách đều cảm nhận được không khí và môi trường trong lành, không rác thải, mỗi người dân địa phương như một hướng dẫn viên du lịch thực thụ, như một tuyên truyền viên tích cực về bảo vệ môi trường.

Bên cạnh Ninh Bình, các tỉnh, thành Đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) với đặc thù miệt vườn sông nước, hệ thống kênh rạch dài hơn 28.000km, có hệ sinh thái rừng ngập

mặn ven biển và các vùng đất ngập nước đồng bằng đước cũng đang tích cực chuyển đổi xanh trong lĩnh vực du lịch với nhiều mô hình du lịch xanh như: các tour du lịch cộng đồng liên tỉnh thăm “vương quốc trái cây”, cù lao Thới Sơn, Tiền Giang và các làng nghề làm bánh kẹo thủ công truyền thống ở Bến Tre; vùng Thất Sơn, Châu Đốc, An Giang với nhiều trải nghiệm thiên nhiên kỳ bí, hay các làng điện gió Bạc Liêu...; mô hình du lịch nông nghiệp thuận thiên tại tỉnh Đồng Tháp, mô hình du lịch tái chế rác của Mekong Silt Ecolodge tại thành phố Cần Thơ, mô hình du lịch nông nghiệp hữu cơ ở Bảo gia Farm Camping, tỉnh Hậu Giang... Tất cả đều phát triển du lịch dựa trên tài nguyên địa phương với định hướng bền vững. Ở đó, người dân, các doanh nghiệp đều có tri thức, có trách nhiệm, trân trọng những giá trị tài nguyên tự nhiên và môi trường. Năm 2024 đánh dấu sự tăng trưởng mạnh mẽ của du lịch ĐBSCL với tổng lượt khách đến khu vực đạt gần 52,2 triệu lượt, tăng 15,94% so với năm 2023 và tăng 10,88% so với năm 2019. Trong đó, khách quốc tế tăng 49,44% so với năm trước, cho thấy sự phục hồi mạnh mẽ của thị trường khách nước ngoài. Lượng khách nội địa cũng tăng 13,36% so với giai đoạn trước dịch. Tổng doanh thu từ du lịch trong năm 2024 đạt 62.239 tỷ đồng, tăng 36,06% so với cùng kỳ năm 2023. Cũng trong năm 2024, Hiệp hội Du lịch ĐBSCL đã tổ chức đoàn khảo sát, thẩm định 10 điểm đến tại 6 tỉnh/thành phố gồm An Giang, Cần Thơ, Bạc Liêu, Bến Tre, Tiền Giang và Trà Vinh. Kết quả, 9 điểm du lịch mới được công nhận, 1 điểm du lịch được tái công nhận, nâng tổng số điểm du lịch tiêu biểu của ĐBSCL trong năm 2024 lên 62 điểm (Hồng Phương, 2025). Những con số này cho thấy sự nỗ lực không ngừng của toàn ngành trong việc đẩy mạnh liên kết, hợp tác, xúc tiến quảng bá du lịch, nâng cao chất lượng dịch vụ và sản phẩm, trong đó, chú trọng phát triển du lịch xanh thích ứng với BĐKH.

Hay như Khánh Hòa là tỉnh ven biển duyên hải Nam Trung Bộ, có ưu thế nổi trội về tài nguyên du lịch biển và với hệ thống đảo, quần đảo, vịnh ven bờ nổi tiếng (Vân Phong, Cam Ranh, Nha Trang) cùng với các bãi tắm đẹp, vùng biển, đảo với đa dạng sinh học, tiềm năng bảo tồn thiên nhiên biển... Khánh Hòa còn có vị trí chiến lược trong phát triển kinh tế biển, có thể tiếp cận thuận lợi bằng đường bộ, đường không, đường biển, đường sắt. Trong nhiều năm qua, Khánh Hòa đã trở thành trung tâm du lịch biển, đảo tâm cỡ của cả nước và khu vực với các sản phẩm du lịch nghỉ dưỡng biển đảo, du lịch sinh thái, du lịch chất lượng cao hấp dẫn du khách trong và ngoài nước, đặc biệt là chuyên hướng phát triển du lịch xanh.

Đi tiên phong phải kể đến Six Senses Ninh Van Bay. Đây được xem là khu nghỉ dưỡng có hệ sinh thái năng lượng mặt trời đầu tiên Việt Nam được xây dựng để cung cấp năng lượng bền vững cho khu nghỉ như điện, rau sạch hữu cơ và nước nóng. Khu nghỉ dưỡng Ana Mandara Cam Ranh cũng là đơn vị tiên phong trong phát triển du lịch xanh với việc giảm lượng rác thải nhựa thông qua việc vận hành nhà máy nước đóng chai ngay tại chỗ và sử dụng sản phẩm thân thiện với môi trường như: Ống hút giấy, giấy ăn dễ phân hủy, bao bì và túi xách giấy. Rác từ cây cỏ và thức ăn thừa được thu gom và chuyển hóa thành phân hữu cơ để bón cho đất, giảm sử dụng phân bón hóa học. Tháng 01/2024, Ana Mandara Cam Ranh đã được trao Giải thưởng “Khách sạn xanh Asean 2024” (Báo Khánh Hòa, 2024)... Nhờ vậy, du lịch Khánh Hòa đã có những bước phát triển hiệu quả, đóng góp nguồn thu lớn cho ngân sách địa phương và du lịch cả nước.

Di sản thiên nhiên thế giới - Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng đã trở thành mô hình du lịch xanh đầu tiên hướng tới mục tiêu Net Zero với việc sử dụng nguồn năng lượng tái tạo - pin mặt trời, tái sử dụng - tái chế để giảm thiểu sản xuất và xử lý rác, giảm tối đa chặt cây và bê-tông hóa bằng cách xây dựng hạ tầng cơ sở lắp ghép, những lối đi trong rừng được thiết kế dạng cầu treo để tránh ảnh hưởng hệ sinh thái, trồng cây giúp hấp thụ carbon dioxide khỏi không khí, tạo thêm bóng mát và môi trường sinh sống tự nhiên cho động vật hoang dã, hỗ trợ các dự án phục hồi rừng và quyền góp cho các tổ chức môi trường làm việc về các sáng kiến giảm nhẹ, thích ứng với BĐKH (Báo Nhân dân hằng tháng, 2024).

Để phát triển du lịch xanh, các địa phương, các doanh nghiệp và các cơ sở kinh doanh du lịch còn tạo nên những sản phẩm du lịch xanh đặc thù đầy hấp dẫn, giúp định vị màu sắc riêng có, độc đáo, không trộn lẫn của từng thương hiệu. Viettravel là doanh nghiệp lữ hành trong nhóm hàng đầu Việt Nam đã tiên phong thực hiện các dự án “Go Green”. Tháng 10/2023, thương hiệu này vừa cho ra mắt bộ sản phẩm “Go Green” mang chủ đề “Hồi sinh những lá phổi xanh”. Du khách được tham gia trồng cây tại Vườn Quốc gia Bidoup trong tour “Trao đi để nhận lại”, trồng rừng phòng hộ ven biển tại Bãi Bồi trong tour “Những nẻo đường phù sa” nơi địa đầu đất Mũi, phủ xanh lá phổi thành phố trong tour “Về Căn Giò - lắng nghe hơi thở của rừng”... Ngoài ra, du khách còn được trải nghiệm nhiều hoạt động địa phương như bắt cá, hái chè, đạp xe tham quan làng cổ, khám phá ẩm thực đa sắc, đi bộ thực địa, chèo sup xuyên rừng ngập mặn... Không chỉ xây dựng những bộ sản phẩm xanh phong phú, hấp dẫn,

Viettravel còn chuyển tải thông điệp xanh tới du khách để giúp họ nhận thức rõ hơn về tình yêu môi trường, trách nhiệm gìn giữ tài nguyên thông qua từng sản phẩm cụ thể. Ở mô hình nhỏ hơn nhiều lần, điểm du lịch cộng đồng Bản Ven (Xuân Lương, Yên Thế, Bắc Giang) với khoảng 150 hộ gia đình mà 90% là người dân tộc Cao Lan đã tận dụng rừng phần làm khu cắm trại, đồi chè để khách đi thu hái và sao chè... (Báo Nhân dân hằng tháng, 2024).

Nhờ những nỗ lực phục hồi, thúc đẩy phát triển du lịch quyết liệt, nghiêm túc, tích cực của các Bộ, ngành, địa phương và sự chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ về phát triển du lịch, đến nay, du lịch Việt Nam đã cơ bản phục hồi sau đại dịch Covid-19, trở thành một trong những điểm sáng trong bức tranh kinh tế - xã hội của đất nước. Năm 2024, khách du lịch quốc tế đến Việt Nam ước đạt 17,5 triệu lượt, tăng 38,9% so với cùng kỳ năm 2023; khách nội địa ước đạt 110 triệu lượt, tăng 1,6% so với cùng kỳ năm 2023. Tổng thu từ khách du lịch ước đạt khoảng 840 nghìn tỷ đồng, tăng 23,8% so với cùng kỳ năm 2023 (Xuân Trường, 2025). Tiếp nối đà hồi phục khách quốc tế 98% năm 2024, lượng khách quốc tế đến Việt Nam trong Quý I/2025 đạt trên 6 triệu lượt, tăng 134% so với cùng kỳ 2019. Đây cũng là số lượng khách quốc tế trong một quý cao nhất từ trước đến nay (Trung tâm Thông tin Du lịch, 2025).

Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đạt được và những nỗ lực không ngừng của các địa phương để thúc đẩy phát triển du lịch xanh, dù đã có nhiều văn bản và các hoạt động liên quan đến du lịch xanh, phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh được gấp rút triển khai thực hiện, nhưng quá trình triển khai trong thực tế còn nhiều hạn chế và chưa có bước đột phá rõ rệt, du lịch Việt Nam hiện đang đối mặt với nhiều thách thức trong phát triển và khai thác, sử dụng tài nguyên thiên nhiên cũng như những vấn đề về quá tải cục bộ, tính mùa vụ, những vấn đề trong quản lý môi trường, nâng cao chất lượng và đa dạng hóa sản phẩm du lịch, tác động của BĐKH và mực nước biển dâng... khiến cho phát triển du lịch xanh còn nhiều hạn chế, thách thức.

Thứ nhất, các chính sách vĩ mô, chiến lược vĩ mô và các quy định, luật lệ, hướng dẫn cụ thể của Nhà nước và pháp luật về tăng trưởng xanh, phát triển du lịch theo hướng tăng trưởng xanh vẫn chưa hoàn thiện, hiệu quả áp dụng cơ chế chính sách còn hạn chế.

Thứ hai, việc thúc đẩy du lịch xanh chưa mạnh mẽ; xây dựng tài nguyên du lịch chưa đầy đủ, chưa gắn kết chặt chẽ với bảo vệ môi trường; phát triển du lịch chưa tính đến BĐKH. Đặc biệt, nhiều cảnh quan đặc sắc, hệ sinh thái nhạy cảm ở vùng ven biển, hải đảo và các

khu bảo tồn tự nhiên, vườn quốc gia bị thay đổi hoặc suy giảm cùng với việc phát triển các khu du lịch mới như đảo Cát Bà, Tuần Châu, Hạ Long,... Bên cạnh đó, một số loài sinh vật hoang dã quý, hiếm như san hô, đồi mồi,... bị săn bắt để phục vụ nhu cầu ẩm thực, làm quà lưu niệm, buôn bán mẫu vật,... đe dọa đến đa dạng sinh học. Các giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc vốn rất nhạy cảm của cộng đồng các dân tộc thiểu số,... dễ bị biến đổi do xu hướng hội nhập và thị trường hóa khi tiếp xúc thường xuyên với khách du lịch.

Thứ ba, tình trạng xả thải của phương tiện và điểm đến còn cao, nhận thức về tiêu dùng xanh của khách du lịch còn hạn chế. Tại nhiều khu, điểm du lịch xuất hiện các chất thải rắn, rác thải, nước thải chưa thu hồi, xử lý triệt để, việc phát triển du lịch làm gia tăng mức độ tắc nghẽn giao thông, ô nhiễm không khí, nước, tiếng ồn, thay đổi cảnh quan thiên nhiên. Các công nghệ xanh được áp dụng trong lĩnh vực du lịch mới chỉ dừng lại ở việc sử dụng năng lượng tái tạo ở các cơ sở kinh doanh lưu trú, nhà hàng, khách sạn; các công nghệ xanh khác như công nghệ tiết kiệm nước sạch, tối ưu hóa năng lượng chưa được áp dụng nhiều. Doanh nghiệp du lịch chủ yếu vẫn lệ thuộc năng lượng, nhiên liệu hóa thạch, chưa có biện pháp tích cực để sử dụng các nguồn năng lượng thay thế, nhiên liệu sạch, vật liệu mới. Khách du lịch là lực lượng chính hỗ trợ phát triển du lịch và du lịch xanh, vì vậy, hành vi tiêu dùng của họ có tác động đến toàn bộ quá trình du lịch. Tuy nhiên, nhiều du khách vẫn có những hành vi không đúng mực và thiếu ý thức xanh, chưa có ý thức cao trong việc bảo vệ môi trường và duy trì văn hóa địa phương, Hơn nữa, sự gia tăng nhanh chóng lượng khách du lịch vượt quá sức chứa của điểm đến, gây ra tình trạng quá tải ở nhiều khu du lịch trọng điểm.

Thứ tư, mặc dù phần lớn doanh nghiệp hiện nay đã có ý thức về du lịch xanh, một số doanh nghiệp đã thực hiện du lịch xanh, nhưng mới ở mức độ giải quyết các vấn đề phát sinh từ khách du lịch như nhật rác... Trên thực tế, hành trình tiến tới du lịch xanh đúng bản chất thật sự còn rất nhiều khó khăn, bởi vẫn còn nhiều doanh nghiệp gặp khó khăn về tài chính trong các chương trình, hoạt động triển khai du lịch xanh, do đó, họ sẵn sàng vì lợi nhuận trước mắt mà bỏ qua mọi yếu tố văn hóa, môi trường, xây dựng sản phẩm du lịch thiếu tính sáng tạo, không chú ý đến bảo vệ môi trường và sự phát triển lâu dài, bền vững.

3.3. Giải pháp đẩy mạnh phát triển du lịch xanh ở Việt Nam trong bối cảnh biến đổi khí hậu toàn cầu

Trong bối cảnh toàn cầu chịu ảnh hưởng

nặng nề bởi BĐKH, du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn, đồng thời, cũng là ngành dễ bị tổn thương, buộc phải thay đổi. Không thể đứng ngoài làn sóng chuyển đổi xanh, phát triển du lịch xanh không còn là xu hướng, mà là điều kiện tất yếu nếu chúng ta muốn phát triển du lịch bền vững, vì vậy, du lịch Việt Nam cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp nhằm đẩy mạnh phát triển du lịch xanh ở Việt Nam trong bối cảnh BĐKH toàn cầu.

Một là, hoàn thiện thể chế, chính sách, quy định quản lý phát triển du lịch xanh và bền vững theo hướng tăng cường phân cấp, xây dựng, bám sát các quy hoạch, đặc biệt là quy hoạch quốc gia và phát triển du lịch. Nhà nước cần có cơ chế ưu đãi khuyến khích, hỗ trợ đầu tư cho những dự án phát triển du lịch xanh, bền vững. Tập trung các nhiệm vụ phát triển du lịch theo hướng xanh, bền vững; ban hành Bộ tiêu chí du lịch xanh cấp quốc gia cho từng lĩnh vực du lịch theo tiêu chí chung của quốc tế, đồng thời, phù hợp với điều kiện thực tế của Việt Nam. Các địa phương, các sở, ban, ngành, đoàn thể có thể hỗ trợ để du lịch xanh có cơ hội phát triển bền vững bằng các hình thức như: ưu đãi về thuế, hạn mức và thủ tục vay vốn đầu tư xanh; ưu đãi và gỡ bỏ thủ tục rườm rà cho các doanh nghiệp sản xuất đầu tư xanh, đồng hành cùng cộng đồng cư dân địa phương để phát triển du lịch xanh, bền vững.

Hai là, cần đa dạng các loại hình du lịch theo hướng tăng trưởng xanh như: du lịch sinh thái, du lịch sinh thái nông nghiệp, du lịch cộng đồng, khám phá - trải nghiệm các giá trị di sản tự nhiên và văn hóa, nghỉ dưỡng - chăm sóc sức khỏe, đồng thời, công nhận những nơi đạt chuẩn du lịch xanh để làm tiêu chí phân đầu. Tập trung xây dựng các dòng sản phẩm trên cơ sở tôn trọng sự phát triển bền vững dựa trên tài nguyên thiên nhiên sẵn có, những nét đẹp văn hóa truyền thống, bảo đảm tính nguyên sơ, nguyên bản của giá trị cảnh quan tự nhiên và di sản văn hóa dân tộc. Xây dựng sản phẩm du lịch dựa trên các tiêu chí xanh, phù hợp với điểm đến, môi trường sống, hướng tới điểm đến tăng trưởng xanh. Phát huy thế mạnh và tăng cường liên kết giữa các vùng, miền, địa phương, hướng tới hình thành sản phẩm du lịch đặc trưng theo các vùng du lịch phù hợp với các điều kiện tự nhiên cũng như nguồn lực của các địa phương. Xây dựng không gian du lịch xanh, trong đó, tận dụng không gian xanh để xây dựng công trình du lịch, tận dụng ánh sáng tự nhiên, giảm thiểu tiêu thụ nhiên liệu, giảm tiêu tốn điện năng và phát thải các-bon.

Ba là, xây dựng và phát triển đội ngũ lao động ngành du lịch có tư duy xanh, kỹ năng xanh và hành động xanh. Để làm được điều

này, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó, giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực cho ngành du lịch cũng cần đổi mới, trên cơ sở nhanh chóng cập nhật và phát triển các chương trình đào tạo mới, tập trung vào phát triển các kỹ năng và chuyên môn học thuật, phục vụ các lĩnh vực then chốt, góp phần phát triển kinh tế tuần hoàn như: Công nghệ sinh học, năng lượng tái tạo, nông nghiệp hữu cơ, xây dựng môi trường xanh, công nghệ môi trường, quản lý chất thải, tái chế vật liệu, logistics xanh và thiết bị sản phẩm bền vững... Việc tích hợp các nội dung về môi trường, khí hậu, phát triển bền vững vào các học phần trong chương trình đào tạo ngành du lịch cần được đẩy mạnh, theo hướng thực tiễn, liên ngành và tạo hứng thú cho người học, nhằm hình thành tư duy xanh cho người học, cùng với đó là kế hoạch đào tạo giảng viên nòng cốt, nâng cao năng lực sư phạm về giáo dục vì phát triển bền vững.

Bốn là, đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ tiên tiến, công nghệ xanh, sạch vào kinh doanh du lịch. Trước sự phát triển như vũ bão của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, việc tìm kiếm thông tin về các chuyến đi trên môi trường số ngày càng phổ biến, du lịch tự túc cũng ngày càng lên ngôi. Công nghệ, đặc biệt là công nghệ số và trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành công cụ đắc lực giúp doanh nghiệp rút ngắn khoảng cách, tăng tốc độ và tối ưu hiệu quả chuyển đổi. AI có thể hỗ trợ doanh nghiệp kiểm toán hoạt động xanh, phân tích dữ liệu để đánh giá mức độ chuyển đổi, thậm chí đưa ra những đề xuất cải tiến cụ thể. Không chỉ là máy móc thiết bị xanh, mà quan trọng hơn là chuyển đổi quy trình làm việc theo hướng xanh từ khâu vận hành, quản trị đến tương tác với khách hàng. Trong chuyển đổi xanh, du lịch nước ta ghi nhận dấu ấn đáng kể với việc hình thành những điểm đến xanh, cơ sở lưu trú xanh theo mô hình khách sạn không rác thải nhựa, đầu tư hệ thống áp dụng năng lượng tái tạo, quản lý tài nguyên thông minh, đưa xe điện vào vận chuyển khách... Cùng với đó là sự xuất hiện của những tour du lịch xanh mang đến những trải nghiệm du lịch đặc sắc, góp phần xây dựng hình ảnh điểm đến Việt Nam bền vững, có trách nhiệm. Vì vậy, thời gian tới, các đơn vị, doanh nghiệp du lịch Việt Nam cần tiếp tục tăng cường chuyển đổi số cũng như chuyển đổi xanh để nâng cao khả năng tiếp cận khách hàng và đáp ứng nhu cầu của du khách.

Năm là, tuyên truyền, nâng cao nhận thức trong toàn ngành du lịch và người dân về phát triển du lịch xanh trong bối cảnh BĐKH toàn cầu. Du lịch xanh là nỗ lực tổng hòa, đòi hỏi sự vào cuộc của cả hệ sinh thái: từ Nhà

nước, doanh nghiệp, cộng đồng đến du khách. Doanh nghiệp tạo ra dòng sản phẩm, nhân dân là chủ thể tổ chức thực hiện. Vì vậy, du lịch xanh phải được tổ chức, triển khai dựa trên nền tảng sản phẩm du lịch bắt nguồn từ văn hóa, mang dấu ấn văn hóa. Mỗi người dân tham gia quá trình du lịch xanh phải được hưởng lợi, là đại sứ thân thiện của du lịch, họ tham gia vào hoạt động du lịch không chỉ là công việc mưu sinh mà còn là để quảng bá nét đẹp thiên nhiên, văn hóa và con người của quê hương, đất nước Việt Nam. Các doanh nghiệp kinh doanh du lịch cần tiếp tục nghiên cứu kinh nghiệm của các quốc gia, các thị trường phát triển trước để tiếp cận và triển khai du lịch xanh, đồng thời, đẩy mạnh liên kết giữa doanh nghiệp, địa phương và quốc tế để nhằm tranh thủ sự hỗ trợ chuyên gia công nghệ, sự dịch chuyển của nguồn tài chính toàn cầu cho phát triển ít phát thải vào Việt Nam cũng như trong khu vực. Các mô hình chuyển đổi thành công cần được Nhà nước hỗ trợ để nhân rộng. Đồng thời, các đơn vị truyền thông chuyên nghiệp về lĩnh vực du lịch cần đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền bảo vệ môi trường, phát triển du lịch xanh cho cộng đồng làm du lịch và du khách, truyền thông không chỉ nâng cao nhận thức bằng các khẩu hiệu hay lý thuyết, mà cần truyền cảm hứng bằng những câu chuyện, hình ảnh sống động, những mô hình cụ thể mà người dân, du khách và doanh nghiệp có thể học hỏi và áp dụng.

4. Kết luận

Phát triển du lịch xanh đã trở thành một nguyên tắc, một xu thế chung được nhiều quốc gia trên thế giới lựa chọn và các sản phẩm du lịch xanh luôn được du khách quan tâm, đón nhận. Đối với Việt Nam, phát triển du lịch xanh là “chìa khóa” để phát triển bền vững ngành du lịch trong bối cảnh BĐKH toàn cầu.

Trên cơ sở khái quát về du lịch xanh và phân tích thực trạng phát triển du lịch xanh tại Việt Nam, bài viết chỉ ra những hạn chế trong phát triển du lịch xanh tại Việt Nam, từ đó, đề xuất một số giải pháp phát triển du lịch xanh theo hướng bền vững ở Việt Nam trong bối cảnh BĐKH toàn cầu. Theo đó, ngành du lịch Việt Nam cần tập trung đầu tư, phát triển cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất kỹ thuật đồng bộ, chất lượng cao; xây dựng các sản phẩm văn hóa nhằm phát huy giá trị văn hóa, lịch sử phục vụ phát triển du lịch; tạo ra sản phẩm có tính độc đáo, hấp dẫn và đặc trưng, mang dấu ấn riêng. Các cấp chính quyền địa phương, cộng đồng doanh nghiệp và mỗi người dân cùng chung tay, tạo dựng môi trường xanh cho sự phát triển bền vững của ngành du lịch bằng những hành động thật thiết thực, có trách nhiệm đối với cộng đồng và xã hội.

Tài liệu tham khảo

- Diệp Anh. (2024). *Du lịch Ninh Bình khẳng định thương hiệu điểm đến hấp dẫn hàng đầu thế giới*. <https://baochinhphu.vn/du-lich-ninh-binh-khang-dinh-thuong-hieu-diem-den-hap-dan-hang-dau-the-gioi-102250404115401508.htm>.
- Báo Khánh Hòa. (2024). *Khánh Hòa: Thúc đẩy phát triển du lịch xanh*. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. <https://bvhttdl.gov.vn/khanh-hoa-thuc-day-phat-trien-du-lich-xanh-20240910164815735.htm>.
- Báo Nhân dân hằng tháng. (2024). *Thúc đẩy phát triển Du lịch xanh, bền vững*. <https://special.nhandan.vn/thuc-day-phat-trien-du-lich-xanh-ben-vung/index.html>
- Chính phủ. (2023). *Nghị quyết số 82/NQ-CP ngày 18/5/2023 “Về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu đẩy nhanh phục hồi, tăng tốc phát triển du lịch hiệu quả, bền vững”*.
- Chính phủ. (2024). *Chỉ thị số 08/CT-TTg ngày 23/02/2024 “Về phát triển du lịch toàn diện, nhanh và bền vững thời gian tới”*.
- Cục Thống kê Ninh Bình. (2023). *Báo cáo tình hình hoạt động du lịch tháng Mười hai và ước tính năm 2023 trên địa bàn tỉnh Ninh Bình*. <https://sodulich.ninhbinh.gov.vn/vi/so-lieu-nam-2023/bao-cao-tinh-hinh-hoat-dong-du-lich-tren-dia-ban-tinh-thang-12-nam-2023-1349.html>.
- Cục Thống kê Ninh Bình. (2024). *Báo cáo tình hình hoạt động du lịch tháng Mười hai và ước tính năm 2024 trên địa bàn tỉnh Ninh Bình*. <https://sodulich.ninhbinh.gov.vn/vi/so-lieu-nam-2024/bao-cao-du-lich-dia-phuong-thang-12-nam-2024-2016.html>.
- Cục Thống kê Ninh Bình. (2025). *Báo cáo tình hình hoạt động du lịch tháng Tư năm 2025 trên địa bàn tỉnh Ninh Bình*. <https://sodulich.ninhbinh.gov.vn/vi/so-lieu-nam-2025/bao-cao-du-lich-thang-4-nam-2025-2190.html>.
- Dodds, R., & Joppe, M. (2001). Promoting urban green tourism: The development of the other map of Toronto. *Journal of Vacation Marketing*, 7(3), 261-267.
- Hong, S. K., Kim, S. I., & Kim, J. H. (2003). Implications of potential green tourism development. *Annals of Tourism Research*, 30(2), 0-341.
- Nguyễn Hương. (2025). *Ninh Bình: Định hướng du lịch xanh, văn hóa và bền vững*. Báo Kinh tế và Đô thị.
- Niñerola, A., Sánchez-Rebull, M.-V., & Hernández-Lara, A.-B. (2019). Tourism research on sustainability: A bibliometric analysis. *Sustainability*, 11(5), 1377. <https://doi.org/10.3390/su11051377>.
- Hồng Phương. (2025). *Bước tăng trưởng ấn tượng của du lịch vùng DBSCL năm 2024*. VOV. <https://vov.vn/du-lich/buoc-tang-truong-an-tuong-cua-du-lich-vung-dbscl-nam-2024-post1158077.vov>
- Xuân Trường. (2025). *2024 - Năm khởi sắc của du lịch Việt Nam*. <https://bvhttdl.gov.vn/2024-nam-khoi-sac-cua-du-lich-viet-nam-20250102081702859.htm>.
- Trung tâm Thông tin Du lịch. (2025). *Lượng khách quốc tế trong Quý I cao nhất từ trước đến nay*. <https://thongke.tourism.vn/index.php/news/items/266#:~:text=T%C3%ADnh%20chung%20Qu%C3%BD%20I%2F2025,so%20v%E1%BB%9Bi%20Qu%C3%BD%20I%2F2024.&text=V%E1%BB%81%20quy%20m%C3%B4%20th%E1%BB%8B%20tr%C6%B0%E1%BB%9Dng,v%E1%BB%9Bi%201%2C26%20tri%E1%BB%87u%20l%C6%B0%E1%BB%A3t>.
- Thủ tướng Chính phủ. (2020). *Quyết định số 147/QĐ-TTg ngày 22/01/2020 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Chiến lược phát triển du lịch Việt Nam đến năm 2030”*.
- Thủ tướng Chính phủ. (2021). *Quyết định số 1658/QĐ-TTg ngày 01/10/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030, tầm nhìn 2050”*.
- Thủ tướng Chính phủ. (2022). *Quyết định số 882/QĐ-TTg ngày 22/7/2022 của Thủ tướng Chính phủ về “Kế hoạch hành động quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2021-2030”*.
- Viện Nghiên cứu Phát triển Du lịch. (2019). *Nghiên cứu trao đổi về Du lịch Xanh tại Việt Nam hiện nay: Bài học kinh nghiệm của Thái Lan và triển vọng trong tương lai*. https://itdr.org.vn/nguyen_cuu/nguyen-cuu-trao-doi-ve-du-lich-xanh-tai-viet-nam-hien-nay-bai-hoc-kinh-nghiem-cua-thai-lan-va-trien-vong-trong-tuong-lai/.